Inventarisatie beschikbare gegevens over kwaliteit en effectiviteit van vve in de G37

REGIOPLAN
BELEIDSONDERZOEK

REGIOPLAN

INVENTARISATIE BESCHIKBARE GEGEVENS OVER KWALITEIT EN EFFECTIVITEIT VAN VVE IN DE G37

- eindrapport -

Dr. M.C. Paulussen-Hoogeboom
Drs. C.T.A. van Bergen
Dr. M. de Weerd

Regioplan
Jollemanhof 18
1019 GW Amsterdam
Tel.:   +31 (0)20 - 5315315
www.regioplan.nl

Amsterdam, publicatiedatum mei 2016
Publicatienr. 15102
OND: 1359310

© 2016 Regioplan, in opdracht van het ministerie van OCW
Het gebruik van cijfers en/of teksten als toelichting of ondersteuning in artikelen, scripties en boeken is toegestaan mits de bron duidelijk wordt vermeld.
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand en/of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen of op enige andere manier zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van Regioplan.
Regioplan aanvaardt geen aansprakelijkheid voor drukfouten en/of andere onvolkomenheden.

INHOUDSOPGAVE

1 INLEIDING

Voor- en vroegschoolse educatie

Het doel van voor- en vroegschoolse educatie (vve) is jonge kinderen (peuters en kleuters) die dat nodig hebben een betere start te geven in het basisonderwijs, door achterstanden tegen te gaan en weg te werken.[1] Voorschoolse educatie wordt verzorgd op peuterspeelzalen en kinderdagverblijven. De financiële middelen worden (via het onderwijsachterstandenbeleid) door het Rijk aan de gemeenten ter beschikking gesteld. Gemeenten hebben beleidsruimte om de voorschoolse educatie nader vorm te geven. Vroegschoolse educatie wordt verzorgd in de groepen 1 en 2 van basisscholen. De extra gelden hiervoor worden vanaf 2006 niet langer aan de gemeenten, maar aan schoolbesturen toegekend in de vorm van het gewichtengeld (voor de vier- en vijfjarigen) in de lumpsumbekostiging van de scholen. Het toezicht op de voor- en voorschoolse educatie is in handen van de Inspectie van het Onderwijs (hierna: de Inspectie) en de GGD.[2]

Achtergrond van dit onderzoek

Eind 2015 zou er een pre-COOL rapportage verschijnen over de eerste resultaten van het tweejarigencohort.[3] Het gaat daarbij om gegevens over kinderen die in 2010 en 2011 vve hebben genoten. Eén van de voorwaarden voor effectieve vve is dat het aanbod van hoge kwaliteit is. De kwaliteit van vve was in 2011 echter nog voor verbetering vatbaar.[4] Daarop heeft het Rijk vanaf 2012 (95 miljoen euro) extra geïnvesteerd in een kwaliteitsslag van de vve in de G37.[5] Daarbij zijn met elke G37-gemeente specifieke afspraken gemaakt: de zogenoemde bestuursafspraken. Deze investeringen blijken hun vruchten te hebben afgeworpen: de kwaliteit van vve is zowel op gemeentelijk niveau, als op locatieniveau vooruitgegaan.[6] Dat betekent echter dat pre-COOL de effecten van vve in beeld brengt op basis van een mindere

---

[1] *Extra aandacht nodig voor achterstanden bij het jonge kind: Eindrapportage bestandsopname voor- en vroegschoolse educatie in Nederland*. (2013). Inspectie van het Onderwijs.

[2] De Inspectie beoordeelt zowel de kwaliteit van het gemeentelijk beleid, als de kwaliteit van vve op locatieniveau. De GGD beoordeelt de basiskwaliteit van alle peuterspeelzalen en kinderdagverblijven, inclusief basiskwaliteitsvoorwaarden die specifiek voor vve gelden.

[3] Pre-COOL is een cohortonderzoek dat in 2009 (op verzoek van het ministerie van OCW) is opgestart teneinde goed onderbouwde uitspraken te kunnen doen over de maatschappelijke opbrengsten van het volgen van vve. Voor meer informatie, zie www.pre-cool.nl.

[4] Extra aandacht nodig voor achterstanden bij het jonge kind: Eindrapportage bestandsopname voor- en vroegschoolse educatie in Nederland. (2013). Inspectie van het Onderwijs.

[5] De G37 bestaan uit de G4 (Amsterdam, Rotterdam, Den Haag, Utrecht) en de 33 grote(re) gemeenten (Tilburg, Dordrecht, Arnhem, Schiedam, Haarlem, Enschede,'s-Hertogenbosch, Almere, Zaanstad, Breda, Helmond, Nijmegen, Amersfoort, Leiden, Venlo, Almelo, Ede, Eindhoven, Apeldoorn, Deventer, Maastricht, Groningen, Lelystad, Heerlen, Delft, Emmen, Alkmaar, Zoetermeer, Sittard-Geleen, Zwolle, Leeuwarden, Hengelo en Haarlemmermeer).

[6] *Tussenrapportage van vve in de G37: monitor kwaliteit van voor- en vroegschoolse educatie in de 37 grote steden in 2013 en 2014.* (2014). Inspectie van het Onderwijs.

kwaliteit dan op dit moment in de G37 is gerealiseerd. Om iets te kunnen zeggen over de effectiviteit van vve op basis van het huidige kwaliteitsniveau is dus aanvullende informatie nodig. Het ministerie van OCW heeft Regioplan daarom gevraagd een inventariserend onderzoek uit te voeren naar de beschikbaarheid van gegevens over de kwaliteit en effectiviteit van vve bij G37-gemeenten.

Doel en werkwijze

Het hoofddoel van dit onderzoek is:
Inventariseren welke gegevens er bij de G37-gemeenten beschikbaar zijn over de kwaliteit en effectiviteit van vve sinds de bestuursafspraken.

Om een zo volledig mogelijk beeld te krijgen, zijn alle G37-gemeenten in het najaar van 2015 intensief benaderd. We zijn daarbij op de volgende manier te werk gegaan:

1. Voor aanvang heeft het ministerie van OCW alle bij hen bekende contactpersonen van G37-gemeenten een e-mail gestuurd, waarin de aanleiding voor en het doel van het onderzoek nader werden toegelicht.
2. Via een deskresearch hebben wij gezocht naar relevante documenten/ gegevens. Het vertrekpunt voor deze deskresearch was het rapport dat in het kader van de midtermreview over elke gemeente is verschenen (daarin vermeldt de Inspectie welke rapporten/documenten men destijds van gemeenten ontvangen heeft).
3. Vervolgens hebben we telefonisch contact opgenomen met de door het ministerie van OCW aangeschreven personen om te vragen of zij aan het onderzoek wilden meewerken. Tevens hebben we hen gevraagd om na te gaan of de gemeente over rapporten/documenten beschikt die voor dit onderzoek relevant kunnen zijn, en of zij deze per e-mail aan ons wilden opsturen. Desgewenst werd in deze gesprekken ook het 'hoe en waarom' van het onderzoek nogmaals toegelicht.
4. De verzamelde documentatie is door ons gecontroleerd op bruikbaarheid en waar nodig is contact opgenomen met de auteurs of de contact-persoon voor een nadere toelichting.
5. De beschikbare informatie is ingevoerd in Excel-werkbladen en beoordeeld.
6. In een laatste stap van de inventarisatie zijn alle contactpersonen nogmaals gebeld voor een check op het beeld dat wij, wat betreft de gegevensverzameling over vve, van hun gemeente hebben gekregen.

Bij het opvragen en beoordelen van rapporten/documenten die voor dit inventariserend onderzoek relevante informatie zouden kunnen bevatten (zie stap 2) hebben we ons gericht op drie soorten gegevens:

- gegevens over de doelgroep en het bereik van vve;
- gegevens over de kwaliteit van vve, waaronder ouderbetrokkenheid,

opbrengstgericht werken, structurele kwaliteit, proceskwaliteit doorgaande lijn, en schakelklassen/zomerscholen;
- gegevens over opbrengsten/effecten van vve.[7]

In het vervolg van deze rapportage worden de uitkomsten van de inventarisatie per soort gegeven gepresenteerd. Deze rapportage sluit af met een algemene conclusie, waarin ook wordt ingegaan op de mogelijkheden van het gebruik van de bij gemeenten beschikbare informatie ter aanvulling op pre-COOL.

2 GEGEVENS OVER DOELGROEP EN BEREIK

Gemeenten dienen zelf vast te stellen welke kinderen in aanmerking komen voor vve en genieten daarbij een zekere mate van beleidsvrijheid. Ze kunnen uitgaan van de gewichtenregeling – waarop ook het wettelijk te creëren aanbod is gebaseerd –, maar ze kunnen ook een bredere doelgroepdefinitie hanteren. Hieronder gaan we nader in op de bij de G37-gemeenten beschikbare informatie over de doelgroepdefinitie van vve. Ook gaan we nader in op de beschikbare informatie over het aandeel doelgroepkinderen dat met vve wordt bereikt.

Doelgroepdefinitie
Er is bij alle G37-gemeenten informatie beschikbaar over de doelgroep van het vve-beleid. Vrijwel alle gemeenten hanteren een doelgroepdefinitie waarin de gewichtenregeling voor het basisonderwijs het centrale eerste criterium is, met daarnaast een aantal aanvullende criteria.[8] Het gaat hier om criteria als: herkomst van de ouders, thuistaal, een niet-stimulerende taalomgeving, risico op taalachterstanden, risico op sociaal-emotionele achterstanden, en specifieke indicaties. Het aantal en soort (aanvullende) criteria varieert van gemeente tot gemeente. Doelgroepindicaties worden in de regel afgegeven door JGZ-instellingen. Er is geen informatie over de vergelijkbaarheid van de indicatiestelling voor die criteria die door meerdere gemeenten gebruikt worden.

De leeftijdsgrenzen van de doelgroepen zijn niet altijd gelijk: gemeenten hanteren verschillende ondergrenzen (2 jaar of 2,5 jaar). De meeste gemeenten hebben een uitgebreidere definitie voor kinderen in de voor-schoolse leeftijd (peuters) dan voor kinderen in de vroegschoolse leeftijd (kleuters).

---

[7] We hebben hierbij gebruikgemaakt van een indicatorlijst. Deze lijst omvatte alle soorten gegevens waarover in het kader van vve gegevens zouden kunnen worden verzameld. De indicatorlijst was mede gebaseerd op het door de Inspectie gehanteerde toezichtkader voor vve op locatieniveau.

[8] Drie gemeenten hanteren een voorschoolse doelgroepdefinitie waarin de gewichten-regeling niet als criterium voorkomt.

Bereik
Bij het bereik gaat het om het aandeel doelgroepkinderen dat daadwerkelijk vve volgt. Twee derde van de gemeenten (25 van de 37) heeft hier via periodieke rapportages, monitoren, en factsheets relatief recent zicht op. Voor een derde van de gemeenten (12 van de 37) geldt dat er geen recentere gegevens over bereik beschikbaar zijn dan die ten tijde van de midtermreview (9 gemeenten), of dat er zowel nu als ten tijde van de midtermreview geen gegevens over bereik beschikbaar zijn/waren (3 gemeenten).[9]

Een beschouwing van de beschikbare gegevens over het bereik leert ons dat deze nagenoeg altijd betrekking hebben op de voorschool en soms (ook) op de vroegschool.[10] De meest recente cijfers over bereik betreffen de situatie in 2015 (4 gemeenten).[11] Bij twee gemeenten is er expliciet onderzoek gedaan naar het non-bereik: welke doelgroepkinderen krijgen geen vve en wat zijn daar de redenen voor? Er worden geen gegevens over achtergrond-kenmerken/gezinskenmerken van de doelgroepkinderen gerapporteerd.
De gegevens op basis waarvan van het bereik wordt bepaald, worden vaak door verschillende partijen (JGZ, kinderopvangorganisaties, peuterspeelzaal-organisaties) aangeleverd. Bij deze partijen bevinden zich zeer waarschijnlijk ook (ten behoeve van de indicatiestelling verzamelde) gegevens over die achtergrondkenmerken/gezinskenmerken. We weten echter niet in hoeverre die gegevens daadwerkelijk beschikbaar zijn.

3 GEGEVENS OVER KWALITEIT VAN VVE

Van 27 gemeenten waren documenten beschikbaar die mogelijk informatie zouden kunnen bevatten over de ontwikkeling van de kwaliteit van vve in de gemeente sinds de bestuursafspraken.[12] De beschikbare documenten varieerden van aard. In 22 gevallen betrof het meer algemene rapportages en verslagen. In vijf gevallen ging het om uitgebreidere kwaliteitsonderzoeken met enquêtes of observaties onder de verschillende betrokkenen en/of audits.

---

[9] Voor de eindmeting van de vve-monitor die de Inspectie (eveneens in het najaar van 2015) uitvoert, moeten gemeenten ook gegevens over het bereik van vve leveren.

[10] Van de 34 gemeenten waarvan (meer of minder actuele) gegevens over het bereik beschikbaar waren, ging het in 31 gevallen alleen om het bereik onder kinderen in de voorschoolse leeftijd. Bij 3 gemeenten werd ook het bereik onder kinderen in de vroegschoolse leeftijd gerapporteerd.

[11] Voor de overige 21 gemeenten met recente gegevens over het bereik, geldt dat deze gegevens 2014 (14 gemeenten) of 2013 (7 gemeenten) betreffen.

[12] Negen gemeenten gaven aan niet over documenten/rapporten te beschikken en van 1 gemeente hebben we geen gegevens ontvangen.

We hebben de documenten onderzocht op de daarin beschikbare informatie over de aspecten van kwaliteit. We moeten constateren dat de gevonden informatie zeer divers van inhoud en kwaliteit is:

- een deel bevat alleen globale informatie over de kwaliteitsaspecten (bijvoorbeeld dat er op een thema actie wordt ondernomen);
- een deel bevat ook cijfermatige outputinformatie (bijvoorbeeld over aantallen aangestelde oudercontactpersonen bij het thema ouderbetrokkenheid of aantallen aangestelde hbo'ers bij structurele kwaliteit);
- in enkele gevallen is er op een specifiek kwaliteitsaspect nader onderzoek uitgevoerd, waarin een thema meer diepgaand is onderzocht (bijvoorbeeld naar de ontwikkeling van het pedagogisch-didactisch handelen van leidsters en leerkrachten bij het thema proceskwaliteit).

Tabel 3.1 laat de resultaten zien.

Tabel 3.1 Informatie in documenten over kwaliteit, per thema

	Aantal gemeenten waarvan informatie beschikbaar (max = 27)	Waarvan alleen globale informatie	Waarvan output informatie	Waarvan informatie uit nader onderzoek
Structurele kwaliteit	22	2	17	3
Proceskwaliteit	9	6	0	3
Ouderbetrokkenheid	19	10	8	1
Opbrengstgericht werken	17	13	3	1
Doorgaande lijn	13	9	4	0
Schakelklassen/zomer-scholen	16	11	2	4
Gezinskenmerken doelgroepkinderen	3	3	0	0

Enkele opvallende punten:

- Over structurele kwaliteit (dubbele bezetting, kwaliteit beroepskrachten (taalniveau, inzet hbo'ers, integraal vve-programma) is nog het vaakst cijfermatige outputinformatie beschikbaar. De nadere onderzoeken gingen hier vooral over de inzet van hbo'ers.
- Over proceskwaliteit is meestal globale informatie beschikbaar, behalve in de enkele gevallen waarin daar juist nader onderzoek naar is uitgevoerd.
- Over ouderbetrokkenheid is ook regelmatig outputinformatie beschikbaar.
- Over opbrengstgericht werken is voornamelijk globale informatie beschikbaar.
- Over gezinskenmerken van doelgroepkinderen wordt weinig gerapporteerd. Gegevens daarover zijn ongetwijfeld wel aanwezig (ze maken deel uit van criteria voor de indicatiestelling), maar zijn blijkbaar niet specifiek ontsloten.

Om nadere uitspraken te kunnen doen over de ontwikkeling van de kwaliteit in de G37 sinds de bestuursafspraken, kan vooral gekeken worden naar de ontwikkeling van de structurele kwaliteit in de gemeenten waarover outputinformatie beschikbaar is. Datzelfde geldt voor ouderbetrokkenheid, zij het in wat mindere mate. Vanwege de diversiteit van het materiaal kunnen er geen definitieve conclusies worden getrokken.

Vergelijkbaarheid

De manier waarop in de verschillende gemeenten, waar meer dan globale informatie beschikbaar is, gegevens over aspecten van kwaliteit, worden verzameld, is heel divers: het varieert van turven tot audits. De specifieke onderwerpen waarop gemeenten zich bij het verzamelen van kwaliteits-gegevens richten, zijn ook heel divers. De mogelijkheden om gemeenten met elkaar te vergelijken, worden hierdoor sterk beperkt. De outputgegevens over structurele kwaliteitskenmerken lijken de beste mogelijkheden tot vergelijking te bieden.

4 GEGEVENS OVER EFFECTIVITEIT VAN VVE

We vonden bij 24 gemeenten rapporten/documenten (bijv. monitor-rapportages, voortgangsrapportages, of rapportages over toets- en resultaatmetingen) die mogelijk gegevens zouden kunnen bevatten over de effectiviteit van vve (sinds de bestuursafspraken en de daarmee gepaarde gaande kwaliteitsimpuls). Bij de overige dertien G37-gemeenten waren (nog) geen documenten beschikbaar. Voor acht van deze dertien gemeenten geldt dat zij wel concrete plannen hebben voor toekomstige onderzoeken/ rapportages.

Eerste analyse

De beschikbare documentatie is door ons geanalyseerd teneinde te bepalen of deze documenten gegevens bevatten op grond waarvan mogelijk uitspraken zouden kunnen worden gedaan over de effectiviteit van vve-programma's in de voorschoolse en/of de vroegschoolse periode. De onderscheidende beoordelingscriteria daarbij waren:

- Worden de doelgroepkinderen onderscheiden van de niet-doelgroep-kinderen? *(Als de resultaten van doelgroepkinderen en niet-doelgroepkinderen gezamenlijk werden geanalyseerd, is het document/rapport als niet bruikbaar beoordeeld)*
- Maken de gegevens het mogelijk een ontwikkeling te zien? *(Er moesten op minstens twee momenten toetsgegevens beschikbaar zijn, wilde het document/rapport als bruikbaar worden beoordeeld)*
- Zijn er gegevens van voldoende kinderen en voldoende vve-locaties beschikbaar om uitspraken te kunnen doen? *(Wanneer er, per onderscheiden groep, minder dan 25 kinderen in de analyse werden geïncludeerd, is het rapport/document als niet bruikbaar beoordeeld)*

- Hebben de gegevens betrekking op de periode van na de kwaliteitsimpuls? *(Wanneer de gegevens betrekking hadden op de periode vóór 2012, werd het document/rapport als niet bruikbaar beoordeeld)*

Tabel 4.1 toont het resultaat van deze eerste analyse.

Tabel 4.1 Analyse van documenten die mogelijk informatie bevatten over de effectiviteit van vve (24 gemeenten)

	Vve-leeftijdscategorie		
	Voor- en vroegschool	Voorschool	Vroegschool
Geen gegevens over deze leeftijdscategorie aanwezig	9	11	2
Geen bruikbare gegevens over deze leeftijdscategorie aanwezig	15	8	13
Wel bruikbare gegevens aanwezig	0	5	9

De tabel maakt duidelijk dat er in veel gevallen geen, of geen bruikbare informatie beschikbaar is.

Over de effectiviteit van de voor- en vroegschool samen zijn er geen (bruikbare) gegevens: in de vijftien gemeenten waar er gegevens zijn, gaat het altijd om aparte peuter- en kleutercohorten of gescheiden toetsgegevens voor peuters of kleuters. Bij enkele monitoren in de vroegschool wordt wel gekeken naar cohorten uit de voorschool, maar dat zijn dan cohorten van vóór de kwaliteitsimpuls. In respectievelijk acht en dertien gemeenten zijn er wel gegevens over de voorschool of de vroegschool beschikbaar, maar voldeed die informatie niet aan de hierboven weergegeven wegingscriteria.

Uiteindelijk bleken er na deze eerste analyse in vijf gevallen bruikbare gegevens voorhanden over effecten van de voorschool en in negen gevallen over effecten van de vroegschool.[13] Deze gegevens hebben we nader bekeken en daarbij gecontroleerd of ze vergeleken kunnen worden met referentiegegevens (gegevens van niet-doelgroepkinderen op vve-locaties en gegevens van kinderen op reguliere, niet-vve-locaties).

Effecten vve in voorschool

Voor de vijf gemeenten waarvoor we over als bruikbaar beoordeelde gegevens over de effectiviteit van vve in de vroegschool beschikken, geldt dat deze gegevens wel informatie bieden over de ontwikkeling van doelgroeppeuters, maar geen definitieve conclusies toelaten over de effectiviteit van vve, vanwege het ontbreken van referentiegegevens (van niet-doelgroepkinderen of van kinderen op reguliere kindercentra).

[13] Bij in totaal elf gemeenten: twee alleen voorschool, zes alleen vroegschool, drie beide.

De gegevens/onderzoeken van alle vijf deze gemeenten laten voor doelgroeppeuters die vve krijgen een positieve ontwikkeling op taal en rekenen zien, maar:

- In alle vijf de gevallen zijn er geen referentiegegevens beschikbaar van kinderen die een regulier kindercentrum bezoeken.
- In twee van de vijf gevallen zijn er geen referentiegegevens over niet-doelgroeppeuters (die vve-krijgen) beschikbaar.
- In een van de drie gevallen waarin deze referentiegegevens wel aanwezig zijn, laten ook de niet-doelgroepkinderen een positieve ontwikkeling zien. In het tweede geval laten de niet-doelgroepkinderen een sterkere positieve ontwikkeling zien (hetgeen betekent dat de 'afstand' tussen doelgroepkinderen en niet-doelgroepkinderen groter wordt). In het derde geval laten zowel doelgroeppeuters op vve-locaties als doelgroeppeuters (met extra dagdelen) op reguliere kindercentra een positieve ontwikkeling zien.

Effecten vve in vroegschool
Voor de negen gemeenten waarvoor we over als bruikbaar beoordeelde gegevens over de effectiviteit van vve in de vroegschool beschikken, geldt eigenlijk hetzelfde: ze geven wel informatie over de ontwikkeling van doelgroepkleuters, maar laten geen gevolgtrekkingen over de effectiviteit van vve toe. Bij zes van de negen onderzoeken zien we een positieve ontwikkeling bij doelgroepkleuters (op taal of op taal en rekenen). Bij de drie andere onderzoeken zien we een wisselend beeld (een positieve ontwikkeling op rekenen, en een negatieve ontwikkeling op taal).

Ook hier ontbreken, net als bij de onderzoeken naar vve in de voorschoolse leeftijd, in een aantal gevallen referentiegegevens over niet-doelgroepkinderen en/of over kinderen in het reguliere basisonderwijs: in acht van de negen gevallen ontbreken één of beide soorten referentiegegevens.[14] Het enige onderzoek waarbij beide soorten referentiegegevens wel aanwezig zijn, liet voor doelgroepkinderen (gewichtenleerlingen) een positieve ontwikkeling op taal en rekenen zien. Tegelijkertijd werd echter ook gevonden dat niet-gewichtenkinderen op reguliere scholen een gunstigere taalontwikkeling lieten zien dan niet-gewichtenkinderen op vve-scholen.

Concluderend
Over de voor- en vroegschoolse leeftijd heen bezien, kunnen we stellen dat de bij G37-gemeenten beschikbare gegevens die iets kunnen zeggen over de ontwikkeling van kinderen die vve krijgen aangeboden, in de meeste gevallen in de richting van een positieve ontwikkeling voor doelgroepkinderen lijken te wijzen, maar dat ze – vooral door het ontbreken van referentiegegevens – geen uitspraken toelaten over de daadwerkelijke bijdrage en het effect van vve.

[14] In vier gevallen ontbraken beide soorten referentiegegevens. In vier gevallen ontbrak één soort referentiegegevens.

Vergelijkbaarheid
Gemeenten zijn, vanuit de Wet OKE, verplicht om met de betrokken partners afspraken te maken over de opbrengsten van (in ieder geval) vroegschoolse educatie. Gemeenten mogen de inhoud van deze afspraken echter zelf bepalen. Uit de gegevens die we hebben gevonden, komt naar voren dat dit in de praktijk betekent dat de toetsen die in verschillende gemeenten worden gebruikt om de taal- en rekenprestaties van kinderen te meten vaak wel vergelijkbaar zijn (omdat ze nagenoeg altijd afkomstig uit zijn het Cito leerlingvolgsysteem), maar dat de manier waarop deze toetsen worden ingezet (en gebruikt in rapportages) verschilt.

5 ALGEMENE CONCLUSIE

De bij G37-gemeenten aanwezige rapporten/documenten zijn verschillend van aard en mate van diepgang. De beschikbare informatie biedt, over het geheel bezien, (nog) te weinig aanknopingspunten om iets te kunnen zeggen over de invloed van de kwaliteitsimpuls en de effecten van vve.

Mogelijkheden voor gebruik ter aanvulling van Pre-COOL
Wij telden in totaal acht gemeenten waarvoor geldt dat er zowel gegevens beschikbaar zijn over structurele kwaliteitsvoorwaarden, als gegevens die iets zeggen over de ontwikkeling van doelgroepkinderen. Bij een eventueel gebruik van de in deze inventarisatie gevonden documenten ter aanvulling op de bevindingen uit pre-COOL, zouden de gegevens van deze acht gemeenten als vertrekpunt kunnen fungeren.

Regioplan Beleidsonderzoek

Jollemanhof 18
1019 GW Amsterdam
T 020 531 531 5
E info@regioplan.nl
I www.regioplan.nl